

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1CoCsp/12/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8722200044
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8722200044.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a členov senátu JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Jany Jančíkovej v sporovej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D. – A., zastúpenej: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: 365.bank, a. s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpenému: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186, o určení, že úver je bezúročný a bez poplatkov a určení neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č.k. 18Csp/1/2022-163 zo dňa 18.9.2023, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 16.6.2008, je bezúročný a bez poplatkov. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 16.6.2008, v časti (3) Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod (7), v znení: "Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.", je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 16.6.2008, v Obchodných podmienkach pre úver, v článku 4. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 4.6, v znení: "Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) úrok z omeškania (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.", je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Vyslovil, že žalovaný je povinný nahradiť žalobkyňu trovy konania v rozsahu 100 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že medzi Poštová banka, a. s. a žalobkyňou bola uzavretá zmluva o úvere dňa 16.6.2008, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 1.659,70 eur, kde bola v zmluve uvedená ročná úroková sadzba vo výške 24 % a RPMN vo výške 26,82 % a dobrovoľne bolo vrátených žalobkyňou 2.504,83 eur a výška nákladov bola 1.205,60 eur a mala byť 1.423,10 eur.

3. Zmluvný vzťah medzi stranami konania je právnym vzťahom na základe spotrebiteľskej zmluvy. Žalovaný bol v postavení dodávateľa a žalobkyňa v postavení spotrebiteľa. Súd po posúdení obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere zistil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje správne vyčíslenú

RPMN, keď v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená suma RPMN vo výške 26,82 %, pričom podľa interaktívnej kalkulačky na výpočet RPMN Ministerstva financií Slovenskej republiky je správna výška RPMN 30,79 %. Nesprávne uvedená RPMN v neprospech spotrebiteľa spôsobuje účinky ako neuvedenie RPMN do zmluvy o spotrebiteľskom úvere a spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, preto nesprávne uvedená miera RPMN podľa Zákona č. 258/2001 Z. z. sa má vykladať v súlade so zásadou ekvivalencie a efektivity (tzv. zásada praktickej uplatniteľnosti), a to tak, ako keby RPMN uvedená ani nebola, a preto úver bez ďalšieho je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Uvedené platí aj pre prípad, že rozdiel medzi správnu RPMN a nesprávnou RPMN v neprospech spotrebiteľa je bagateľný (s nepresnosťou nad 1 desatinné miesto).“ Zo strany dodávateľa došlo k porušeniu zákazu uvádzať nepravdivé údaje spočívajúce v klamaní spotrebiteľa uvádzaním nepravdivého údaje o úrovni podmienok týkajúcich sa spotrebiteľských úverových zmlúv (nepravdivý údaj o výške RPMN), keď v prípade predmetnej zmluvy je nepochybné, že RPMN je uvedená nesprávne, respektíve predstavuje nekalú podmienku, ktorá je neplatná a teda v predmetnej zmluve ako keby absentovala. Spôsob výpočtu RPMN na stránke Ministerstva financií Slovenskej republiky je adekvátnym prostriedkom na spoľahlivý výpočet RPMN a tým, že je nesprávne uvedený údaj RPMN je aj nesprávne uvedená výška nákladov.

4. Spotrebiteľ ako slabšia strana má právo, aby jeho postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky. Uvedená zmluvná podmienka v zmluve v časti 3 bod 7. nebola individuálne dojednaná, bola súčasťou zmluvy o úvere a teda spotrebiteľ nemal možnosť ani vôľu dojsť k dohode o rozhodcovskú doložku individuálne. Spotrebiteľ nemal možnosť na rozhodnutie sa o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky, pretože bola súčasťou zmluvy a zapracovaná bola do zmluvy, ktorých znenie spotrebiteľka nemohla ovplyvniť a takúto rozhodcovskú doložku nemožno považovať za individuálne dojednanú a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Rozhodcovská zmluva vo svojich dôsledkoch spôsobuje, že o právach a právom chránených záujmoch spotrebiteľa rozhodne súkromná osoba, ktorej moc nie je delegovaná žiadnou verejnoprávnou inštitúciou, teda bez súdnej kontroly zmluvných podmienok. Takáto zmluvná podmienka vytvára materiálnu disproporciu v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa vopred vzdáva svojich práv vyjadriť nesúhlas s rozhodcovskou doložkou a zhoršuje si tým svoje zmluvné postavenie. Nejde o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku.

5. Žalobkyňa sa taktiež domáhala neprijateľnosti zmluvnej podmienky v článku 4 bod 4.6. obchodných podmienok, kde poskytuje žalovanému ako dodávateľovi úveru možnosť započítať platby aj na iný účel ako je splatenie istiny tohto úveru, a to bez ohľadu na vôľu dlžníka. V danom prípade ide o nevyvážený vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným, kde dochádza k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa a nejde o zmluvnú podmienku, ktorá by bola individuálne dojednaná ale je súčasťou obchodných podmienok, ktoré žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť a ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere. O neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky už bolo rozhodnuté v rozhodnutí Okresného súdu Svidník sp. zn. 7Csp/7/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 2Co/60/2019, v rozhodnutí Okresného súdu Prešov sp. zn. 16Csp/80/2018, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 19Co/25/2019, rozsudkom OS Poprad, sp. zn. 18Csp/18/2021.

6. O trovách konaní rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

7. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

8. Odvolanie podal z dôvodov, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

9. Namietal, že výpočet RPMN prostredníctvom „internetovej kalkulačky“ nemožno považovať za legitímny a zákonný. Ide výlučne iba o orientačný nástroj, ktorý môže slúžiť len na informatívne účely pre spotrebiteľa pri výbere úveru (obdobne ako napr. „hypotekárna kalkulačka“ pri výbere úveru na bývanie). Tomu je tak z dôvodu, že neposkytuje úplné a presné výpočty. Aj na stránke Ministerstva financií SR sa nachádza nasledovné upozornenie: „uvedená kalkulačka RPMN má nezáväzný charakter a slúži výlučne na informatívne účely“. V zmluve o úvere, ktorú uzavreli sporové strany, je výška RPMN uvedená priamo v čl. 3 zmluvy o úvere. Skutočnosť, že výpočet RPMN prostredníctvom internetovej kalkulačky je odlišný od RPMN uvedenej v zmluve nemôže byť podkladom pre záver súdu, že nesprávne uvedená RPMN sa má vykladať ako keby uvedená v zmluve o úvere ani nebola. Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 19.12.2019 vo veci C-290/19 (RN c/a Home Credit Slovakia a.s), ak veriteľ uvedie v zmluve o úvere presnú výšku RPMN (nie ako rozpätie hodnôt), splnil si voči spotrebiteľovi svoju informačnú povinnosť podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES zo dňa 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere. Tento rozsudok súd odignoroval. V prípade RPMN ide o pomerne zložitý výpočet. V prípade, ak mal súd pochybnosť o výpočte RPMN mal pristúpiť k znaleckému dokazovaniu a nie sa odvolávať na internetovú kalkulačku slúžiacu len na informatívne účely. Zásada hospodárnosti nemôže mať v takomto prípade prednosť pred náležitým zistením skutkového stavu a byť na ťarchu žalovaného.

10. Rozhodcovská doložka bola dohodnutá jasne a zrozumiteľne priamo v čl. 3 zmluvy o úvere. Rozhodcovská doložka nemá znaky neprijateľnej podmienky v zmysle § 53 OZ, keďže objektívne nemôže spôsobiť „značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa“, keďže možnosť obrátiť sa na rozhodcovský súd nemal výlučne iba dodávateľ (žalovaný), ale aj spotrebiteľ (žalobkyňa) plne v súlade so zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Namietaná zmluvná podmienka bola zrejma už pri podpisovaní žiadosti o úvere, t. j. nebola „skrytá“ a žalobkyňa mala o nej vedomosť už pri podpise úverovej zmluvy.

11. Podľa čl. 3 bod 3 zmluvy o úvere: „Právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia Všeobecnými obchodnými podmienkami, Obchodnými podmienkami (OP) pre úver, Sazobníkom poplatkov. (...) Klient svojím podpisom potvrdzuje, že bol s nimi oboznámený a súhlasí s nimi. (...)“. Čl. 4 bod 4.6 v Obchodných podmienkach: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sazobníka, (2) úrok z omeškania, (3) úrok z úveru, (4) splátky istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“. Podľa názoru súdu „V danom prípade ide o nevyvážený vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným, kde dochádza k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa a nejde o zmluvnú podmienku, ktorá by bola individuálna dojednaná ale je súčasťou obchodných podmienok, ktoré žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť a ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere.“ (ods. 16). Závery súdu absolútne nezohľadňujú zákonné ustanovenie § 566 ods. 2 OZ a rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, na ktorú poukazoval žalovaný v priebehu sporu a s ktorou sa súd prvej inštancie v rozhodnutí taktiež nevysporiadal. Z dispozitívneho ustanovenia § 566 ods. 2 OZ (obdobne § 330 ods. 2 ObZ) vyplýva, že zákonom všeobecne stanovený spôsob započítavania čiastočných plnení peňažného dlhu je dlžník oprávnený modifikovať („určiť inak“) podľa vlastného uváženia. Z týchto dôvodov argumentácia súdu neobstojí.

12. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie nevykonal výsluch žalobkyne. Výsluch bolo potrebné vykonať predovšetkým z toho dôvodu, že správanie žalobkyne vykazuje znaky šikanózneho výkonu práva. Tomu je tak predovšetkým z toho dôvodu, že žaloba bola podaná po pomerne dlhom časovom období, konkrétne po 13-tich rokoch od uzavretia zmluvy o úvere a po 11-tich rokoch od dobrovoľného splatenia úveru. Žalobkyňa počas trvania úverového vzťahu nevyužila žiadnu možnosť na riešenie danej situácie. Nevyužila právo odstúpiť od zmluvy o úvere, nenavrhol, aby došlo k modifikácii podmienok zmluvy, nepodala sťažnosť alebo reklamáciu. Pred podaním žaloby sa nepokúsila ani o mimosúdne riešenie danej veci. Rezignovaním súdu na navrhovaný výsluch bola žalovanému objektívne zmarená možnosť bezprostredne konfrontovať žalobkyňu „s jej“ tvrdeniami priamo na pojednávaní.

13. Rozhodnutie prvoinštančného súdu nedáva na podstatnú argumentáciu žalovaného žiadnu odpoveď, nereflektuje na aktuálnu rozhodovaciu prax odvolacích súdov, ani najvyšších súdnych autorít, na ktorú žalovaný v priebehu sporu poukazoval. Spôsob, akým súd negoval procesnú obranu žalovaného, opomenul väčšinu jeho argumentov a v konečnom dôsledku dokazovanie predčasne ukončil, hraničí nielen s porušením princípu rovnosti sporových strán, princípom kontradiktórnosti

konania, ale koliduje aj so základným právom žalovaného na súdnu ochranu a jeho právom na spravodlivý proces.

14. Žalobkyňa navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že podľa názoru žalovaného, je úroveň RPMN uvedená správne, hoci pri jednoduchom matematickom prepočte celkových nákladov, sú celkové náklady uvedené zjavne nesprávne. Rozdiel cca 4 % nemôže predstavovať iba akúsi bagatelnú matematickú odchýlku. Žalovaný ani nijako nepreukázal vlastným výpočtom ako dospel k úrovni RPMN uvedenej v Zmluve. Žalovaný neuvádza relevantný dôkaz na preukázanie danosti údajov v zmluve a vyvrátenie žalobkyňou uvedených skutočností. Pre absenciu akéhokoľvek dôkazu opaku, tak nemožno považovať argumentáciu žalovaného za dôvodnú. Vo vzťahu k výpočtu RPMN dodala, že ňou uvedený výpočet je oficiálnym výpočtom Ministerstva financií SR. Tento výpočet predstavuje výpočet na základe oficiálnej internetovej interaktívnej kalkulačky Ministerstva financií SR, z portálu finančnej osvety a ochrany finančného spotrebiteľa MF SR, ktorá vyžaduje aj zadanie dátumu uzatvorenia zmluvy. Zo strany dodávateľa došlo k porušeniu zákazu uvádzať nepravdivé údaje spočívajúce v klamaní spotrebiteľa uvádzaním nepravdivého údaje o úrovni podmienok týkajúcich sa spotrebiteľských úverových zmlúv (nepravdivý údaj o výške RPMN a celkovej čiastky), keď v prípade predmetnej zmluvy je nepochybné, že RPMN a celková čiastka sú uvedené nesprávne, resp. predstavuje nekalú podmienku, ktorá je neplatná a teda v predmetnej zmluve ako keby absentovala.

15. Čo sa týka neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, žalobkyňa nerozumie argumentácii žalovaného, podľa ktorej súd mal skúmať jej znenie vo Všeobecných obchodných podmienkach. Žalobkyňa žalobou namietala ustanovenie uvedené v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa 16.6.2008, v časti (3) Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod (7). Samotná skutočnosť, že dané ustanovenie odkazuje na znenie obsiahnuté vo VOP, predstavuje ďalší dôvod pre neprijateľnosť rozhodcovskej doložky. Je potrebné vychádzať z rozsudku Súdného dvora EÚ Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 až C-244/98, v zmysle ktorého predmetná rozhodcovská doložka nespĺňa ani kritériá geografickej prijateľnosti miesta rozhodcovského konania, pretože na strane spotrebiteľa sa z tzv. geografických dôvodov nadmerne sťažilo uplatnenie jeho práv. Rovnako je irelevantné pre posúdenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky skutočnosť, že rozhodcovský súd už je neaktívny.

16. Zmluvná podmienka týkajúca sa započítania platieb je neprijateľná podľa generálnej klauzuly § 53 ods. 1 OZ, pretože predstavujú zvýhodnenie pre dodávateľa. Za neprijateľnú podmienku je potrebné považovať zmluvnú podmienku týkajúcu sa započítania platieb podľa vôle veriteľa, keďže spotrebiteľ ju nemá možnosť ovplyvniť a spôsobuje jeho menej priaznivejšie postavenie. Započítanie iných plnení (príslušenstva) má podľa Zmluvy prednosť pred započítaním istiny, čo vedie iba k narastaniu dlhu a sankčných úrokov. Takéto započítanie je zároveň neprijateľné a v rozpore s § 52 ods. 2 OZ. Otázka neprijateľnosti zmluvnej podmienky, týkajúcej sa poradia započítavania splátok, už bola opakovane jednotne judikovaná, nielen vo vzťahu k nebankovým subjektom, ale aj vo vzťahu ku všetkým známym kamenným bankám.

17. Vo vzťahu k námietke žalovaného, že súd nevykonal jej výsluch uviedla, že nechápe, akým otázkam ju chcel žalovaný konfrontovať, keď žiadna zo skutkových okolností nebola v konaní sporná a jednalo sa iba o právne posúdenie veci.

18. V následných vyjadreniach sporové strany zotrvali na svojich predchádzajúcich stanoviskách.

19. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

20. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov a námietok žalovaného, to, či súd prvej inštancie zachoval správny procesný postup, na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

21. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Samotný fakt, že žalovaný sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe žalobkyne vyhovel.

22. V zhode so súdom prvej inštancie ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená Zmluva o úvere zo dňa 16.6.2008 je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde predchodca žalovaného vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

23. Podľa § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy o úvere, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

24. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy o úvere, pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

25. Dôvodom, pre ktorý súd prvej inštancie úver považoval za bezúročný a bez poplatkov, bola skutočnosť, že v zmluve je nesprávne uvedená hodnota RPMN, a to v neprospech žalobkyne - spotrebiteľa.

26. Žalovaný v odvolaní namietal postup súdu prvej inštancie pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) prostredníctvom internetovej interaktívnej kalkulačky Ministerstva financií SR s tým, že výpočet RPMN prostredníctvom takejto kalkulačky nemá záväzný charakter a slúži výlučne na informatívne účely. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že RPMN vyjadruje ročnú percentuálnu mieru nákladov na poskytnutie úverov, čo je vlastne úroková miera porovnateľná s úrokovými sadzbami, ktoré ponúkajú banky. Pri spotrebiteľských úveroch na Slovensku je potrebné uvádzať RPMN z dôvodu ochrany spotrebiteľa. Otázka skúmania RPMN je otázkou právneho posúdenia, ktorú skúma súd ex offo, nakoľko uvedenie tejto obsahovej náležitosti je vyžadované v ust. § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 258/2001 Z. z. Odvolací súd preto pristúpil k preskúmaniu RPMN uvedenej v zmluve o úvere. V zmluve o úvere zo dňa 16.6.2008 je RPMN uvedená vo výške 26,82 %. Odvolací súd si overil správnosť tohto údajá prostredníctvom aplikácie registra súdneho managementu odvolacieho súdu určeného pre výpočet RPMN. Podľa zmluvy o úvere zo dňa 16.6.2008 sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyňi úver vo výške 50.000,- Sk, pričom žalobkyňa sa zaviazala poskytnutý úver splatiť v 60. mesačných splátkach po 1.548,- Sk splatných 16. dňa v mesiaci, pričom prvá splátka bola splatná dňa 16.7.2008. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný poskytol žalobkyňi úver vo výške 50.000,- Sk prevodom na účet dňa 16.6.2008. Prostredníctvom použitej aplikácie po zadaní uvedených údajov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere odvolací súd zistil, že RPMN je vo výške 31,49 %. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že RPMN je v zmluve uvedená nesprávne v neprospech spotrebiteľa, keďže odvolacím súdom zistený údaj o RPMN (31,49 %) má vyššiu hodnotu ako údaj o RPMN uvedený v zmluve (26,82 %). V zmluve teda bola nesprávne uvedená RPMN v neprospech spotrebiteľa, čo je dôvod, pre ktorý je potrebné predmetný úver

považovať za bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 3 ZoSÚ). V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že ak zákon o spotrebiteľských úveroch v ust. § 4 ods. 3 sankcionuje neuvedenie RPMN bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, nesprávne uvedenie RPMN v neprospech spotrebiteľa môže z hľadiska posudzovania výhodnosti, resp. nevýhodnosti úveru spotrebiteľom pôsobiť dokonca negatívnejšie ako samotné neuvedenie RPMN. Nesprávne uvedenie RPMN je vážnym porušením zákona a má vplyv na vznik možných pochybností o rozsahu záväzku. Odvolací súd sa preto stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že nesprávne uvedený údaj RPMN v zmluve v neprospech spotrebiteľa má za následok, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Zákon síce stanovuje, že úver je bezúročný a bez poplatkov, ak nie je uvedená RPMN, avšak nesprávne uvedenie RPMN v neprospech spotrebiteľa môže z hľadiska posudzovania výhodnosti, resp. nevýhodnosti úveru spotrebiteľom pôsobiť dokonca negatívnejšie ako samotné neuvedenie RPMN.

27. Súd prvej inštancie vo výrokoch II. a III. svojho rozhodnutia určil, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Odvolací súd poukazuje na to, že vstupom Slovenskej republiky do európskeho hospodárskeho a právneho systému boli do Občianskeho zákonníka, zákonom č. 150/2004 Z. z. s účinnosťou od 1.4.2004, začlenené ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách. Uvedená právna úprava má základ v Smernici Rady č. 93/13/ EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah.

28. Neprijateľné zmluvné podmienky nie sú taxatívne vypočítané a súdna prax ich môže judikovať so zreteľom na skutkové a právne okolnosti prípadu. Súdny členský štátov môžu judikovať, ktoré zmluvné podmienky sú nekalé (porov. C 237/02, Freiburger Kommunalbauten cit. „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 Smernice 93/13 ako nekalú“.

29. Súd prvej inštancie určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 16.6.2008, v časti (3) Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod (7), v znení: "Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach." Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že uvedená zmluvná podmienka v zmluve z časti 3 bod 7 nebola individuálne dojednaná, bola súčasťou zmluvy o úvere a teda spotrebiteľ nemal možnosť ani vôľu dojednať rozhodcovskú doložku individuálne. Ak má byť rozhodcovská doložka právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo konkrétna voľba znamená. Pre záver, že nejde o individuálne dojednanie, nasvedčuje nepochybne forma doložky, t. j. skutočnosť, že bola predložená žalobkyňi ako spotrebiteľovi ako súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru vo formulárovej podobe, bez možnosti zmeny jej obsahu, či výberu konkrétneho rozhodcovského súdu, bez možnosti rozhodcovskú doložku neuzavrieť. Spotrebiteľ nemal možnosť na rozhodnutie sa o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky, pretože bola súčasťou zmluvy a zapracovaná bola do zmluvy, ktorej znenie spotrebiteľka nemohla ovplyvniť a takúto rozhodcovskú doložku nemožno považovať za individuálne dojednanú a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Predmetná zmluvná podmienka bola už vyhlásená za neprijateľnú - rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10Csp/186/2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 15CoCsp/9/2020, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 24C/182/2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 19Co/88/2018.

30. Aj pokiaľ sa žalobkyňa domáhala neprijateľnosti zmluvnej podmienky v článku 4 bod 4.6 obchodných podmienok, kde poskytuje žalovanému ako dodávateľovi úveru možnosť započítať platby aj na iný účel ako je splatenie istiny tohto úveru a to bez ohľadu na vôľu dlžníka, aj o tomto návrhu rozhodol súd prvej inštancie vecne správne. V danom prípade ide o nevyvážený vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným, kde dochádza k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa a nejde o zmluvnú podmienku, ktorá by bola individuálne dojednaná, ale je súčasťou obchodných podmienok, ktoré žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť a ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere. Uvedené zmluvné ustanovenie poskytlo žalovanému v priamom rozpore s § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka možnosť započítať platby žalobkyne aj na iný účel, ako je

prioritné splácanie istiny. Táto zmluvná podmienka založila nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s generálnou klauzulou uvedenou v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Podľa § 54 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Zmluvná podmienka, ktorej neplatnosť súd vyhlásil, znamenala odchylenie od ustanovenia Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ má oprávnený záujem na prioritnom splácaní istiny, pričom žalovaný uprednostnil vlastné ekonomické záujmy v neprospech spotrebiteľa. Táto zmluvná podmienka je hrubo nevyvážená, pretože nerešpektuje jasný a oprávnený ekonomický záujem spotrebiteľa na tom, aby najskôr splatil istinu úveru, ktorá je základom pre úročenie pohľadávky, ale pripúšťa, v tak závažnej otázke, akou je rozhodnutie o účele platby spotrebiteľa, ľubovôľu dodávateľa. Započítanie splátok, resp. čiastočných plnení najprv na poplatky, potom na príslušenstvo a až v poslednom rade na samotnú istinu, výrazne navyšuje náklady spotrebiteľa spojené s úverom, oproti situácii, ak by sa jeho platby použili v súlade s úpravou § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd taktiež poukazuje na to, že zmluvná podmienka týkajúca sa započítania platieb zhoršuje postavenie dlžníka oproti ustanoveniu § 566 Občianskeho zákonníka, pretože určuje spôsob započítania platieb, ktorý by bol proti vôli dlžníka, pokiaľ by dlžník logicky žiadal započítať platbu výlučne na istinu dlhu.

31. Nevykonanie výsluchu žalobkyne odvolací súd nehodnotí ako odňatie možnosti konať pred súdom. Vo všeobecnosti pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. O naplnenie tohto odvolacieho dôvodu pôjde vždy aj vtedy, ak hrubé vady v postupe prvoinštančného súdu spôsobili, že strane sporu bola odňatá reálna a efektívna možnosť konať pred súdom. Prvoradou povinnosťou súdu je totiž zabezpečiť svojou činnosťou výkon spravodlivosti. Navrhovaný dôkaz odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné vykonať, nakoľko podstatné pre vyriešenie veci bolo právne posúdenie veci, čo súd prvej inštancie dostatočne a správne hodnotil aj bez výsluchu žalobkyne, pretože otázky, ktoré žalovaný výsluchom žalobkyne chcel zodpovedať, neboli pre právne posúdenie veci rozhodujúce.

32. Skutočnosti uvedené v odvolaní žalovaného neboli spôsobilé spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalovaného z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené.

33. Za týchto okolností súd prvej inštancie správne žalobe žalobkyne v celom rozsahu vyhovel. So zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

34. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobkyňa ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).